

Mr PHIP

Prostate
Health
Improvement
Program

Repatriation
General Hospital,
Daw Park, SA.

PSA – τι είναι;

Το PSA ή το Ειδικό Προστατικό Αντιγόνο είναι μια πρωτεΐνη η οποία εκκρίνεται στο υγρό της εκσπερμάτωσης από τον υγιή προστάτη. Μια από τις λειτουργίες του είναι να βοηθήσει την κίνηση του σπέρματος. Φυσιολογικά, μόνον πολύ χαμηλά επίπεδα του ένζυμου μπορούν να εισέλθουν στη ροή του αίματος. Αλλά, επειδή στον καρκίνο η φυσιολογική δομή του ιστού διαταράσσεται, σημαντικά περισσότερο PSA μπορεί να διαρρεύσει μέσα στη ροή του αίματος, και γι αυτό το λόγο, ένα αυξημένο επίπεδο του PSA στο αίμα (ή στον ορό) μπορεί να υποδηλώνει την παρουσία του καρκίνου του προστάτη.

Πόσο καλή είναι η εξέταση PSA;

Όταν κάνουμε μια εξέταση, είναι προτιμότερο να πάρουμε μια σαφή απάντηση: «ναι, τον έχεις τον καρκίνο» ή «όχι, δεν τον έχεις». Δυστυχώς η εξέταση PSA δεν είναι τόσο καλή. Στην καλύτερη περίπτωση, είναι ένας δείκτης της πιθανότητας ή του κινδύνου να έχετε καρκίνο του προστάτη. Αυτό μπορεί να είναι πολύ διαφωτιστικό, γιατί κατευθύνει την απόφαση για το αν θα πρέπει να κάνετε επί πλέον εξετάσεις. Αυτό σημαίνει ότι η ερμηνεία των επιπέδων του PSA δεν είναι αναγκαστικά απλή.

Ποιες άλλες συνθήκες εκτός από καρκίνο προκαλούν να ανεβεί το επίπεδο του PSA;

Ο προστάτης συνήθως μεγαλώνει όταν οι άνδρες γερνούν, και επειδή μικρές ποσότητες του PSA παράγονται από τον υγιή προστάτη, η στάθμη του αίματος έχει την τάση να αυξάνεται. Η καλοήγησ υπερπλασία του προστάτη (μια πάθηση η οποία προκαλεί ουρητικά συμπτώματα τέτοια όπως την αδύναμη ροή των ούρων και το να σηκώνεστε το βράδυ), είναι μια κοινή μη καρκινική πάθηση που προκαλεί τα επίπεδα του PSA να αυξηθούν. Γι αυτή την αιτία, όρια βασιζόμενα στην ηλικία, που παρουσιάζονται στον Πίνακα 1, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αποφασιστεί εάν ένα αποτέλεσμα εξέτασης είναι ανώμαλο. Το ποσοστό Ελεύθερο προς Συνολικό PSA (περιγράφεται παρακάτω) δίνει επίσης μια ένδειξη για το αν το αυξημένο PSA οφείλεται σε καλοήγησ υπερπλασία.

Μια προσωρινή αύξηση στο PSA μπορεί να προκαλείται από έναν αριθμό παθήσεων¹. Η ουρική λοίμωξη, η προστατίτιδα (η φλεγμονή του προστάτη), ή μια βιοψία του προστάτη μπορούν να προκαλέσουν μεγάλες αυξήσεις ενώ μικρές αυξήσεις μπορεί να προκληθούν από εκσπερμάτωση και ακόμη και από την ποδηλασία. Εξ αιτίας αυτών των μη καρκινικών λόγων αύξησης του PSA, δεν είναι απροσδόκητο ότι εάν έχετε ένα αποτέλεσμα εξέτασης ασυνήθιστα υψηλό, μπορεί να μην οφείλεται σε καρκίνο του προστάτη. Η πιθανότητα ότι έχετε καρκίνο του προστάτη είναι μόνον μία στις τρεις.

Πίνακας 1 – Προτεινόμενα ανώτερα όρια του PSA για διαφορετικές ομάδες ηλικίας²

Ηλικία (χρόνια)	ορός PSA (ng/ml)
40 - 49	2.0
50 - 59	3.0
60 - 69	4.0
70 - 79	5.5

Σημείωση: Αυτά τα επίπεδα χρησιμοποιούνται μόνον σαν οδηγός. Είναι δυνατό να έχετε καρκίνο του προστάτη και να έχετε ένα επίπεδο του PSA στο φυσιολογικό φάσμα, αν και αυτό είναι ασυνήθιστο.

Εάν εκτός από την εξέταση PSA, κάνετε μια εξέταση του ορθού, και είναι επίσης ανώμαλη, οι πιθανότητες να έχετε καρκίνο του προστάτη είναι μεγαλύτερες, (μία στις δύο).

Άλλοι τρόποι μέτρησης του PSA έχουν αναπτυχθεί σε μια προσπάθεια να κάνουν την εξέταση πιο συγκεκριμένη για τον καρκίνο του προστάτη. Μία από αυτές λέγεται «Ελεύθερο προς Συνολικό» PSA. Αυτό είναι ένα κλάσμα το οποίο εκφράζεται σαν εκατοστιαία αναλογία. Πολύ από το PSA στο αίμα είναι συνδεδεμένο σε πρωτεΐνη, συμπεριλαμβανόμενου και αυτού που δημιουργήθηκε από καρκινικά κύτταρα. Αλλά άνδρες με καλοήγησ υπερπλασία του προστάτη έχουν υψηλότερα επίπεδα από ελεύθερο (χωρίς σύνδεση) PSA και σε συνέπεια ένα υψηλότερο Ελεύθερο προς Συνολικό κλάσμα. Εάν το συνολικό επίπεδο του PSA είναι ανώμαλο, το Ελεύθερο προς Συνολικό κλάσμα θα δώσει μια ιδέα για το αν η αύξηση οφείλεται σε καλοήγησ ασθένεια ή σε καρκίνο. Ο καρκίνος είναι πιο πιθανός εάν το ποσοστό Ελεύθερο προς Συνολικό είναι κάτω από 10%². Αυτή η εξέταση διατίθεται και χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό σε όλη την Αυστραλία.

Ενισχύθηκε οικονομικά με υπερηφάνεια από το

NATIONAL SENIORS
Foundation

National Seniors

Mr PHIP

Prostate
Health
Improvement
Program

Υποσημειώσεις

- 1 Polascik, T.J. et al
J of Urology, 1999.
162(2): p. 293-306.
- 2 Oesterling, J.E., et
al., J of Urology,
1995. 154(3): p.
1090-5.
- 3 Partin, A.W., et
al., Urology, 2001.
58(6): p. 843-8.
- 4 D'Amico, A.V., et
al., .NEJM,2004.
351(2): p. 125-35.
- 5 Stenman, U.H., B.J
Urology, 1997.
79, Suppl 1: 53
- 60.

© Repatriation
General Hospital
April 2005

Ποιο είναι ένα φυσιολογικό επίπεδο του PSA;

Οι περισσότεροι ειδικοί συμφωνούν ότι εάν έχετε ένα PSA περισσότερο από 4 ng/ml, τότε θα πρέπει να κάνετε επί πλέον έρευνες. Μερικοί προτείνουν ότι εάν το PSA σας είναι μεγαλύτερο από το φάσμα που θεωρείται 'φυσιολογικό για την ηλικία' όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1, ή εάν αυξάνεται γρήγορα, θα πρέπει να διερευνηθεί.

Ανάλογα με την ηλικία σας και το οικογενειακό ιστορικό σας, ο γιατρός σας μπορεί να σας απευθύνει κατ' ευθείαν σ' έναν Ουρολόγο, ή μπορεί να επαναλάβει την εξέταση πριν σας απευθύνει για επί πλέον έρευνα.

Εάν είναι παρών ο καρκίνος, το επίπεδο του PSA στο αίμα αυξάνεται όσο μεγαλώνει ο όγκος. Αυτό σημαίνει ότι μικρές αυξήσεις στο PSA βρίσκονται σε σχέση με μικρούς όγκους οι οποίοι μπορεί ακόμη να είναι περιορισμένοι στον αδένα του προστάτη (τοπικοί). Επίπεδα του PSA των 10ng/ml ή λιγότερο έχουν την καλύτερη πιθανότητα να είναι τοπικοί³. Το επίπεδο του PSA και τα καρκινωμάτoδη χαρακτηριστικά αυτών των κυττάρων του όγκου (λέγεται «βαθμός») μπορεί να αποτελούν ένδειξη ότι ο όγκος έχει μεγαλώσει πέρα από τον προστάτη.

Εάν είναι παρών ο καρκίνος, ο ρυθμός με τον οποίο αυξάνεται το επίπεδο του PSA σε μια σειρά εξετάσεων (ονομάζεται ταχύτητα PSA) δίνει επίσης πληροφορίες για τον κίνδυνο ότι ο καρκίνος θα επανεμφανιστεί μετά τη θεραπευτική αγωγή⁴.

Πόσο γρήγορα αναπτύσσονται οι καρκίνοι;

Οι περισσότεροι (αλλά όχι όλοι) καρκίνοι του προστάτη αναπτύσσονται αργά. Μπορεί να πάρει 5-10 χρόνια μετά την αύξηση του PSA πάνω από 2.5ng/ml, μέχρι αυτός να «εμφανιστεί με τρόπο που γίνεται αντιληπτός σε γιατρούς μόνο με τις αισθήσεις», το οποίο σημαίνει, να προκαλέσει συμπτώματα. Ο μέσος χρόνος επιβίωσης (περίοδος στην οποία το 50% των ανδρών επιβιώνουν με θεραπευτική αγωγή) αφού το PSA αρχίζει να αυξάνεται, αναφέρεται ότι είναι 17 χρόνια⁵. Γι αυτό το λόγο, ένα PSA που αρχίζει να αυξάνεται σ' ένα γηραιότερο άνδρα, πέστε 75-80 χρόνων, συνήθως δεν θεωρείται να αντιπροσωπεύει κίνδυνο. Σ' έναν άνδρα

ηλικίας μόλις πάνω των 50 είναι σημαντικό. Αυτά τα στοιχεία παρουσιάζονται μόνον σαν ένδειξη – η προοπτική για κάποιον που διαγνωσθεί με καρκίνο του προστάτη εξαρτάται από πολλούς κλινικούς παράγοντες τέτοιους όπως είναι η φύση των κυττάρων του όγκου, ο βαθμός του όγκου, το στάδιο της ασθένειας, άλλες αρρώστιες και τα λοιπά.

Τελικά

Είναι φανερό ότι τα επίπεδα του PSA μπορούν να σημαίνουν διαφορετικά πράγματα σε διαφορετικές περιστάσεις. Τα επίπεδα του PSA είναι χρήσιμα γιατί υποδεικνύουν τον κίνδυνο του καρκίνου σε εκείνους τους οποίους δεν έχουν διαγνωσθεί ακόμη με αυτό, και μπορεί να συνιστά την ανάγκη για περισσότερες εξετάσεις. Το επόμενο βήμα στην εξέταση σ' αυτό το στάδιο είναι μια βιοψία (αφαίρεση ιστού του προστάτη με μια βελόνα που καθοδηγείται από ένα καθετήρα υπερήχων στον ορθό). Εάν είχατε κάνει μία ή μια σειρά εξετάσεων του PSA, είναι σημαντικό να συζητήσετε όλους τους παράγοντες οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν το αποτέλεσμα με τον ιατρικό σας σύμβουλο, για να σας βοηθήσουν να καθορίσετε το επίπεδο του κινδύνου και την ανάγκη για περαιτέρω έρευνες.

Για περισσότερες πληροφορίες

Η σειρά του κύριου PHIP – διατίθεται στο διαδύκτιο στο: www.prostatehealth.org.au

1. Θα έπρεπε να κάνω εξετάσεις;
2. Ερμηνεύοντας την εξέταση PSA
3. Μετά τη διάγνωση
4. Παρακολούθηση μετά τη θεραπευτική αγωγή
5. ονική θεραπευτική αγωγή
6. Σεξουαλική λειτουργία μετά τη θεραπευτική αγωγή
7. Χρήσιμες πηγές / λεξικό άγνωστων όρων

Διαδύκτιο:

www.prostate.org.au
www.prostatehealth.org.au
www.andrologyaustralia.org.au

Τηλέφωνο:

Εθνική Γραμμή Βοήθειας Καρκίνου 13 11 20

Αυτό το πληροφοριακό φυλλάδιο δεν προορίζεται να πάρει τη θέση της ιατρικής συμβουλής. Πληροφορίες πάνω στην ασθένεια του προστάτη ανανεώνονται συνεχώς. Κάναμε κάθε προσπάθεια ώστε να βεβαιωθούμε ότι οι πληροφορίες ήταν επίκαιρες κατά την εποχή της παραγωγής, όμως ο προσωπικός σας γιατρός ή ο σπεσιαλίστας μπορεί να σας δώσουν καινούριες ή διαφορετικές πληροφορίες που είναι πιο κατάλληλες για τις ανάγκες σας.